

Kas nüüd on tõesti Vana Baskini teatri lõpp? Riik jättis teatri taas rahata

Kultuuriminister Tõnis Lukas ei hoolinud Eesti teatrite juhtide arvamusest ega eraldanud Vana Baskini Teatrile sentigi toetust. Mida teeb nüüd teist aastat järjest riigitoetuseta jäänud Vana Baskini teatri juht Aarne Valmis?

„Kui ma nüüd ütlen, et meie teater sügisest lõpetab, siis see võib jätta halva mulje. Et norin kaastunnet, et manipuleerin. Aga kui mitte keegi meid rahaliselt ei toeta, siis me ei saa mitte kuidagi jätkata. Asi on täbar, seda ma ei saa varjata,“ ütleb Aarne Valmis (59), kes on viisteist aastat teatrit juhtinud. Pärast Eino Baskini surma 2015.aasta märtsis on ta seda teatrit vedanud üksi.

Möödunud reedel väljastas kultuuriminister **Tõnis Lukas** käskkirja: "Toetuste eraldamine eelarvevahenditest eraõiguslikele väiketeatritele", mis on üks olulisemaid käskkirju Eesti erateatrite jaoks. Riik oli sel korral väga helde: 327 254 eurot oli erateatritele jagada rohkem kui mullu. Ent neli väiketeatrit jäid toetusest ilma: Tartu Suveteatri Selts, Ühing Polygon, Lavastuskoda OÜ. Neljas ilmajääja oli Vana Baskini Teater, mis soovis saada riigilt 58 000 eurot.

Ka mullu jättis riik Vana Baskini Teatri toetuseta. Siis tegi Aarne Valmis pressiteate, kus kuulutas, et teater lõpetab oma tegevuse. Sellele reageeris Tallinna linnapea **Taavi Aas** ja andis teatrile 35 000 eurot.

„Sellega vedasime välja,“ sõnab Valmis.

Aga välja tuleb vedada ka käesolev - otsustav - aasta.

Nimelt oli **Eino Baskini** soov, et vähemalt viis aastat pärast tema surma tegutseks teater edasi - vaevalt kauem oleks sellises rahalises segaduses võimalik jätkata. Aas kinnitas mullu, et nii kaua linn ka teatrit toetab. Kas see lubadus ka kehtib, pole Valmis veel jõudnud selgitada. Tegevustoetuse taotlus on linnale esitatud, mullu saadi Tallinnalt 23 000 eurot. Millise summa otsustab anda Tallinnas võimul olev **Mihhail Kõlvart**, seda Valmis veel ei tea.

Igaks juhuks palus Valmis juba suvel minister Lukaselt audientsi, et teatri kestmisest rääkida. Lukas võttiski Valmise vastu.

„Mina sain aru, et lootus on raha saada,“ meenutab Valmis kõnelust. „Lukas ütles, et kui lisaraha ei tule, siis kelleltki ära võtta ta seda raha ei saa. Aga kui tuleb lisaraha, siis ta probleemi ei näe, et Vana Baskini teater pannakse uuesti tegevustoetuste reale.“

ekspress.ee

21.01.2020 14:36

Kirsti Vainküla

21000

Estonia teater

Aivar Mäe

Lisaraha tuli. Ent detsembri alguses said taotlusi esitanud erateatrid kultuuriministeeriumist kirjad, mis sisaldasid esialgseid rahaeraldamise otsuseid. Vana Baskini Teatri real ilutses number null.

Siis koondusid Eesti teatrite juhid ning Eesti Etendusasutuste Liidu juhatuse esimees Aivar Mäe saatis 14.detsembril kultuuriminister Lukasele kirja, kus palus Vana Baskini teatri toetustegevuseta jätmisele tähelepanu pöörata.

Kirjas seisis: „Vana Baskini Teater on regionaalselt oluline teater, mis viib oma etendused ka Eesti väiksematesse kohtadesse, kuhu teised teatrid jõuavad harva või ei jõuagi. Vana Baskini Teatril on oma publik.” Teater andis 2018.aastal 118 ja etendust, millest sai osa 19 364 teatrikülastajat. Mullu anti etendusi veelgi rohkem - 128.

„See ei ole väike number, eriti võrdluses toetust taotleivate teiste väiketeatritega,” seisis kirjas.

Lukast see arvamus ei huvitanud, sest protokoll kirjutati nii: „Komisjon hindas väga kõrgeks etendusasutuse rolli teatrikogemuse pakkujana eri Eestimaa paikades (regionaalne tähtsus). Komisjon hindas madalaks etendusasutuse valdkondlikku mõju ja kunstilist taset ning keskmiseks rahvuskultuurilist tähtsust.” Samuti heideti ette, et teatril puuduvad lavastustele lisaprogrammid ja laiemad koostööprojektid.

Taotlusvooru komisjoni kuulusid **Hillar Sein**, **Katre Väli** ja **Madli-Liis Parts** Kultuuriministeeriumist, **Erika Meejärv** Rahandusministeeriumist, **Juta Saarevet** Eesti Etendusasutuste Liidust, **Ain Lutsepp** Teatriliidust, **Tiina Ollesk** Väike- ja Projektiteatrite Liidust ning teatrikriitik **Tambet Kaugema**. Taotluse mitterahuldamise otsus oli üksmeelne, ainsana jäi eriarvamusele Juta Saarevet.

„Selgub, et meil on ametnike riik. Kuidas on võimalik, et minister ei kuula Eesti suurimate teatrite juhtide arvamust, vaid kuulab ainult oma ametnikke?” küsib Valmis. Ta ei salga, et eravestluses on üks ametnik talle mõista andnud: kui riik peaks toetuse lõpetama, siis tegutseks Vana Baskini Teater ikkagi edasi, pole see olukord nii hull midagi.

„Aga kuidas või mille arvelt?” küsib Valmis. Ta usub teadvat ametnike sisemonoloogi: Valmis on edukas kontserdi-ja plaadiärimees, küllap katab ta kulud selle rahaga. Selline väide ei ole tõsi, ütleb Valmis.

„Olen teatri omanik, kes palka ei pea saama. 80 protsenti oma ajast tegelen ma teatriga, kuid leiva toob mulle see 20 protsenti ehk teine äri,” selgitab ta.

„Ja mis tähendab, et meil on madal tase? Kuidas saab nii öelda, kui sa pole seal teatris mitte kordagi käinud?” küsib Valmis. „Kas **Helgi Sallo** on madal tase? Kas **Tõnu Oja**, kes on Draamateatri näitleja, näitleb meie teatris madalamal tasemel kui Draamateatris?”

Valmise sõnul ollakse justkui nõiaringis - rahapuudusel ei saa nad lavale tuua tükki, kus oleks viis-kuus näitlejat, sest eelarve ei kannata välja. Kuna teater sõidab palju ringi, eeldab see näitlejatelt suuremat pühendumist. Valmis unistab Vana Baskini Teatri püsitrupist.

„Võibolla tõesti võiks piirduda kolme suurema linnaga, kuid meie valik on siiski sõita üle Eesti. Nagu ma alati ütlen: oleme parima levialaga teater.”

Otepää kultuurimaja perenaine-kultuurikorraldaja **Merle Soonberg** kurvastaks, kui Vana Baskini teater neile enam ei tuleks.

„See number on nii väikeseks jäänud, kes siia tulevad – Linnateater, Draamateater, Ugala, [Estonia teater](#) siia ei tule. Aga Baskini teater tuleb,” sõnab Soonberg. Teda paneb imestama, et ametnik hindab teatri taset madalaks või kõrgeks. „Mis on kriteerium? Paljud ei saa aru hoopis mõnest tantsuetendusest. Ja kas sellele üldse pileteid ostetak, isegi kui tuleks?” küsib ta. Ja millist alterantiivi riik asemel pakub? Kõrgtasemel suurte lavadega teatrite jaoks jääb kultuurimajade väike saal ju väikeseks.

Aga ehk võikski Vana Baskini Teatri toetamise enda kanda võtta maaeluministerium, mida juhib EKRE-sse kuuluv maaeluminister **Arvo Aller**? On ju teater oluline osa maal elavatele inimestele?

Et Vana Baskini Teatri kestmise on EKRE-le südamelähedane, näitas EKRE uudisteportaal "Uued Uudised" juba mullu. Vana Baskini Teatri rahata jätmise uudis sai pealkirja „Sotside juhitud kultuuriministerium kägistab Vana Baskini Teatrit”. Uudises seisis: „Sotsid, kes alati EKRE-t kultuurivaenulikkuses süüdistavad, näitavad oma tegelikku palet, mis tähendab marksistlikule ideoloogiale sobiva pseudokultuuri (NO 99) turgutamist ja sellest väljapoole jääva lämmatamist. Eriti vaenulikud on nad rahvuskultuuri suhtes.”

Kuigi sotsidel pole enam kohta valitsuses, ehk näitavad EKRE ja Aller nüüd hoolivust "rahvuskultuuri" suhtes?

Vana Baskini teatri teine juhatuse liige, Eino Baskini lesk ja endine advokaat **Veera Baskin-Toll i** ei sekku enam teatri rahaasjadesse. „Aarne otsustab, kas on mõtet edasi minna või ei. Üksinda ma ei veaks iialgi välja, pole selle ala inimene.” Veera oletab, et riigi toetusesest jäädi ilma, sest mullu tehti raha toetuseta jäämise tõttu suur skandaal ning ametnikud pole muutunud.

”Kui see teater kaoks, oleks see mulle topelt raske. Jälle üks kaotus elus...”

Aarne Valmis lubab, et suve lõpuni tegutseb teater kindlasti. Mängukava on üleval mai keskpaigani. Kohe esietendub Eero Spriiidi lavastus "Unerohi", millega Vana Baskini Teater 15. sünnipäeva, see oli Vanalinnastuudio omaaegse menutükiga.

Mis sügisel saab, Valmis veel ei tea. Teatril on suured plaanid on aastaks 2021 ja 2022. Järgmisel aastal tahaks teater lavale tuua lavastuse **Sulev Nõmmikust** tema 90.sünniaastapäeva puhul. Mõtteid on aastateks ette.

Tõsi, ministri otsus ei pruugi olla lõplik, sest vastavalt halduskohtumenetluse seadustikule võib 30 päeva jooksul ministri otsuse peale esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule.

„Ei ole mõtet,” usub Veera Tolli-Baskin. „Olen 35 aastat kohtus käinud, tean, et ministri otsuse vastu ei lähe ükski kohus.”

„Minu meelest jälle on mõte!” näeb Valmis asja teises valguses. „Tahan teada, kas asi ainult näib ebaõiglane või on ebaõiglane.”

Aga seni kuni rahaasjad on segased, naerab Valmis: „Näitleja mängib esimese vaatuse, teist ei mängi.” Ja lisab tõsinedes: „Ajaliselt oleks praegu kõige lihtsam ausalt ära lõpetada, sest võlgu meil ei ole. Aasta lõpus lõppes bussi liising, buss on nüüd meie oma. Minu seisukoht on, et kui lõpetame ära, siis võlgu jääda ei tohi. Pankrotti minna ei saa. Kuna ma tegelen kontserdite ja muude asjadega, kuidas ma jätkaksin, kui ühega läheksin pankrotti? Ei. Valikut pole.” selgitab Valmis.

- ÄÄREJUTT -

Aarne Valmis

Lõpetanud Tallinna Pedagoogilise Instituudi näitejuhtimise eriala

Olnud ansamblite Jam, Push Up ja Smilersi ja Eda-Ines Etti mänedžer

1997. aastast OÜ Hitivabrik omanik ja juht

- PISITEKST -

"Kuidas on võimalik, et minister ei kuula Eesti suurimate teatrite juhtide arvamust, vaid kuulab oma ametnikke?"

Sarnased uudised

[Vana Baskini teater jääb juba teist aastat ilma toetuseta \(67%\)](#)

postimees.ee 26.12.2019

[Kultuuriminister ei pidanud vajalikuks Vana Baskini Teatri tegevust toetada \(67%\)](#)

kultuur.postimees.ee 21.01.2020

[KAS SEE ONGI LÕPP? Vana Baskini teater ei saa jälle riigilt sentigi \(71%\)](#)

ohtuleht.ee 21.01.2020

[MITTE SENTIGI: toetuseta jäänud Vana Baskini teater andis kultuuriministeriumi kohtusse \(71%\)](#)

ohtuleht.ee 19.02.2020

[Vana Baskini teater andis kultuuriministeriumi kohtusse \(72%\)](#)

ohtuleht.ee 19.02.2020

[Miks armastatud näitlejate töö ei sobi?! Toetuseta jäänud Vana Baskini teater kaebas kultuuriministeriumi kohtusse \(73%\)](#)

ohtuleht.ee 19.02.2020

[Kas see ongi lõpp? Vana Baskini teater ei saa jälle riigilt sentigi \(75%\)](#)

Õhtuleht 22.01.2020

[Kas nüüd on tõesti Vana Baskini teatri lõpp? \(93%\)](#)

Eesti Ekspress 22.01.2020